

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת שלי אייזנברג,
סגנית נשיא לענייני משפחה-מחוז חיפה

בעניין הקטין: י' ר' (קטין) ת.ז. ----
ע"י האפו"ט לדין עו"ד גל טורס

התובע/האב: י' ר' ת.ז. ----
ע"י ב"כ עוה"ד בועז שפירא

נגד

הנתבעת/האם: ש' צ' ת.ז. ----
ע"י ב"כ עוה"ד יעקובי ויחיאל

1

החלטה

בבקשה בהולה להעברת משמורת זמנית

2

3

4

ההליך

1. ביום 13.05.20 התקיים בפניי דיון שנקבע זה מכבר לחקירת המומחית מטעם בית המשפט, הפסיכולוגית גב' חנה מן אשר הגישה חוות דעת למסוגלות הורית בעניין הצדדים ביום 25.02.20. (להלן: "חוות דעת המומחית"). חוות דעת המומחית המליצה, כי לטובת הקטין יש להורות על העברתו למשמורת אביו. הומלץ כי המעבר יבוצע בקיץ 2020 על מנת לאפשר לקטין הכנה רגשית וליווי טיפולי, כמו גם להכין את בית הספר בקיבוץ --- שם מתגורר האב, שיוכל לקלוט ילד בעל קשיים לימודיים ורגשיים ולספק לו את הדרוש לו. הומלץ כי הקטין ישהה עם האב במהלך השבוע כולל לינה ובסופי שינה לסירוגין מיום שישי ועד יום א' בבוקר כאשר כל המעברים לאם יתקיימו במסגרת החינוכית או במרכז קשר ב---. המומחית ציינה כי לאור הסיכון שהאם תמשיך להעביר לילד מסרים שליליים בנוגע לאב, ראוי היה להמליץ על מפגשים מפוקחים במרכז קשר. אולם לאור הקשר החזק והקרוב של הקטין ואמו ולטובתו, יש לאפשר קיום זמני שהות בבית האם, על אף הסיכונים הכרוכים בכך.

17

18

2. יום קודם לדיון, 12.05.20, הונח בפניי תסקיר משלים מאת העו"ס לסדרי דין.

19

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-11-40953 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני:

- 1 התסקיר סקר סיכום טיפול מהיחידה לשלום הילד מיום 10.05.20 שם מטופלים הצדדים
2 והקטין מאז חודש אוגוסט 2018. (סיכום הטיפול הוגש וסומן "ת/2")
3 על סיכום הטיפול חתומים הפסיכולוגים הקליניים מורן פלג יניב, תומר הוד טמיר ומנהלת
4 היחידה לשלום הילד ד"ר אפי ליבנה קרפ. מפאת חומרת הדיווח: הממצאים וההמלצות,
5 מצאתי לנכון לצטט ממנו בהרחבה.
6
7 בפתח סיכום הטיפול צויין כי נכתב בכאב ואולם:
8 "לאחר יותר משנה של היכרות ולאור דאגה מתמשכת למצבו הנפשי של י', ... יש צורך
9 בהבהרת מצוקתו של י', גם במחיר איבוד אמונה של האם במערכת הטיפול ובמטפלת...
10 מצבו הרגשי של י' מדאיג ומטריד ביותר ודורש שינוי במשמורת עליו".
11
12 סיכום הטיפול לא שב וחזר אודות התהליך הטיפולי שתועד בדוחות קודמים אלא הדגיש את
13 הצורך בשינוי אקוטי של המצב על מנת לספק לקטין מסגרת הורית בטוחה יותר. בדו"ח צוין
14 לגבי הקטין י' כדלקמן:
15 "י' ילד מתוק, הנראה מעט גבוה לגילו ושיניו המשחירות מכתומות את חיובו המקסים. י'
16 אינו מפותח לפי גילו ואינו מתפקד כצפוי לבני גילו, לעיתים התהלכותו במרחב מפורזת,
17 מבטיו אינם רגועים ואינם מרוכזים, הוא נוטה לרוב לחולמנות ולהתכנסות לתוך עצמו עד
18 כדי ניתוקים מהסביבה, משחקיו הם בעיקר משחקי דימיון והוא מספר על קשיים חברתיים
19 ועל תחושות של זעם פנימי עמוק שבא לידי ביטוי בדחפים אלימים (במיוחד מול קבוצת
20 השווים). הוא אינו מתפקד באופן עצמאי בבית הספר ונראה כי משאביו אינם זמינים לו
21 ללמידה ולהתפתחות נטולי קונפליקט. הפסיכולוגים מתרשמים בדומה לאבחונים ורשמים
22 מקצועיים קודמים לגבי מצבו ההתפתחותי והרגשי של י' מגיל צעיר, כי לי' קיימים קשיים
23 בתחום היחסים הבין אישיים עם בני גילו, ליקוי בתפקוד הלימודי ועיכוב התפתחותי. כמו
24 כן, ניכרת תחילתה של פגיעה בבוחן המציאות. על אף שייטכן בחלק מקשיים אלו אינם בעלי
25 מרכיב אורגני מולד, הרי שחלקם עלולים להחמיר או אף להיות תוצאה של שיפוט לקוי שלו,
26 הנובע מיכולת שיפוט המציאות של אמו, המתווכת לו את המציאות ומתרגמת לו אותה באופן
27 שאינו עולה בקנה אחד עם האופן בו האחרים תופסים את המציאות".
28
29 בהתייחס לאב נכתב בסיכום הטיפול:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני:

1 "אנו מתרשמים כי האב לא רק שאינו פוגע בבנו, אלא אף מיטיב עמו ועובר תהליך טיפולי
2 משמעותי ועמוק. האב רואה את קשייו של י' נכונה ומודאג מאוד ממצבו ומהעובדה כי הוא
3 ממולכד ללא יכולת לסייע לו. לאורך הטיפול האב עבר תהליך של התנתקות הדרגתית
4 מהמאבק הזוגי ומהזעם שהפעיל אותו ללא יכולת לנתקו מיחסיו עם י' לכיוון של התמקדות
5 בעצמו, באבהותו ובקשר שלו עם י'..."

6
7 בהתייחס לאם נכתב:

8 "התנהלות האם מעלה שאלה לגבי יכולת שיפוט המציאות שלה ויכולתה להכיר בעולמו
9 הרגשי של י' כנבדל מעולמה הפנימי שלה. י' חשוף לשיפוט המציאות הלקוי שלה והדבר
10 משפיע עליו בדרכים ישירות ועקיפות ומעכב את התפתחותו ואת יכולת לתפקד במציאות
11 כצפוי מבני גילו. השיפוט של האם בא לידי ביטוי בדינמיקה שחוזרת על עצמה במשך שנים
12 ומול דמויות רבות, החל מתחום הרווחה, דרך תחום הטיפול במערכת החינוך וכלה במערכת
13 המשפט (ולמעשה עם כל גורם המסמל את המציאות החיצונית), בה האם עסוקה בהכחשה
14 של קשיו של י', בדבקות בעניין אחד והוא שכנוע כי האב פוגע בו ובהתנגדות לכל קושי
15 שאולי קיים אצלה... בקשר עם האם אפשריים שני מצבים: האחד, מצב בו האחר מסכים
16 עימה באופן מוחלט ומצוי בעמדה מזדהה עם כאביה ותחושותיה. במצב זה הקשר נמצא
17 באידיליה וביכולת להתקיים, ברם, האחר משותק ומכווץ באופן מדויק לצרכיה וציפיותיה.
18 המצב השני מתרחש או כאשר האחר נע מעמדה מזדהה באופן מוחלט לעמדה נפרדת או
19 כאשר מוצגת בפני האם מציאות, שאינה עולה בקנה אחד עם התפיסה שלה. במצב זה, האם
20 תוקפת את האחר. התקפות אלו עטויות מעטה של נימוס וכבוד על פני השטח, אך מתחתן
21 רוחשים תוקפנות ואיום, המבטלים את האחר עד כדי חיסולו המנטלי... התנהלותה הופכת
22 לרודפנית, כאשר בחווייתה כל מי שאינו לצידה, רוצה להזיק לה ולהרע לה, גם אם הדבר
23 נותר נטול לוגיקה והסבר. בסופו של דבר האם אינה משתמשת בתהליכים של ההעמקה,
24 הסתכלות פנימה, מנטליזציה, רפלקציה או לקיחת אחריות אישית על מצבים רגשיים לא
25 של עצמה ולא של בנה. אלמנט מדאיג נוסף שיש לבדוק הינו שהאם לעיתים מאשימה
26 אחרים בפעולות שהיא עצמה נוקטת למשל האשימה בעבר את האב שירק על י', והתברר
27 שהיא ירקה על האב, או האשימה את האב שלא עונה לשיחות שלה כדי שלא ידבר עם י'
28 כאשר בפועל מתרחש ההפך, עוד טענה שהמטפלת אמרה דברים שהיא עצמה אמרה אותם.
29 אין באמור לעיל כדי להאשים את האם אלא בכדי לבדוק משנה בדיקה את המתרחש
30 במציאות עולמו של י'".

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-11-40953 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

- 1 לעניין הקשר אם וקטין נכתב בסיכום הטיפול :
- 2 **"עצמו חי תחת דינמיקה זו ומושפע ממנה ומעצם היותו ילד, שזהותו אינה מבוססת**
- 3 **וכוחותיו טרם התגבשו, הוא יכול להרשות לעצמו להיות עם אמו בקשר המתאפיין אך ורק**
- 4 **במצב הראשון, הזדהות מוחלטת עימה. כך בהיותו מצוי שנים ביחסים סימביוטים עימה**
- 5 **ובהם היא משליכה עליו באופן מאסיבי את עולמה הפנימי שלה, נראה שהוא מתקשה**
- 6 **להבחין, בתוך עולמו הפנימי, מה החוויות שלו ומה החוויות שלה. כיוון שיכולת שיפוט**
- 7 **המציאות של האם אינה תקינה, היא פוגעת בתפיסה התקינה של י' וכל היכולות המנטליות**
- 8 **והקוגניטיביות הבנויות עליה מתעוותות. הדבר מסביר את תפקודו הלקוי של י' החל מגיל**
- 9 **הגן ועד היום בבית הספר ואת התנהגויות הניתוק וההתכנסות שלו, את חוסר יכולתו לסמוך**
- 10 **על עצמו ועל חושיו ואת תגובותיו הלא מותאמות במצבים בין אישיים, האופן בו י' מתאר**
- 11 **סיטואציות מהווה ראי לפונקציות החשיבה שלו, החסרות נרטיב קוהרנטי, ברור ובעל**
- 12 **משמעות ונושקות למצבי גלישה פסיכוטית. בנוסף לכך, על פני השטח הוא חש שהוא ילד**
- 13 **טוב, העושה מה שאמו רוצה ומבקשת, אך מתחת לפני השטח קיימת אימה מפני גילוי עצמו**
- 14 **במידה ולא יענה לציפיות אמו".**
- 15
- 16 .6 בסיכום סיכום הטיפול נכתב, כי לאחר שנה בה ניתנה הזדמנות לטיפול מעמיק ולקשר עם
- 17 האם ובשים לב לכל הטיפולים המשפחתיים שעברה המשפחה עקב המורכבות האישיותית
- 18 העמוקה של האם שאינה מצליחה להיות שותפה אמיתית לטיפול בהדרכה, היא זקוקה
- 19 לטיפול ארוך עבור עצמה. עקב כך :
- 20 **"אנו ממליצים כיום, ובאופן בהול עד כמה שניתן להעברתו של י' למשמורת אביו ופיקוח**
- 21 **מפגשיו עם האם במרכז קשר. תוך הפסקת שיתוף הפעולה עם תביעותיה החוזרות ונשנות**
- 22 **של האם על מנת לסיים את מסכת ההתעללות שיי' עובר. במידה ולאחר תקופה של כשנה**
- 23 **במרכז קשר יראה לנכון מצד הגורמים המטפלים כי האם בשלה למפגשים עם י' ללא פיקוח**
- 24 **אז ניתן יהיה לבחון שינוי בפורמט הקשר".**
- 25 כן ניתנו המלצות חשובות נוספות הנוגעות לטיפול בקטין.
- 26
- 27 .7 בתסקיר המשלים מיום 11.5.20 סקרה כאמור העו"ס בפירוט את סיכום הטיפול והמליצה
- 28 לאמץ את המלצותיו. מיד עם קבלת התסקיר המשלים הסוקר את סיכום הטיפול האמור,
- 29 הורה בית המשפט על המצאתו לצדדים בדחפיות. ובפתח הדיון שהתקיים ביום 13.5.20 מסר
- 30 לצדדים כי נוכח התסקיר החמור וההמלצה הבהולה להעביר את הקטין למשמורת האב

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

- 1 ופיקוח על המפגשים עם האם במרכז קשר, יעסוק הדיון לא רק בהמלצת המומחית להעברת
2 משמורת קבועה לאב, אלא גם בבקשה להעברת משמורת זמנית שהוגדרה בתסקיר כבהולה.
3 בית המשפט אפשר לצדדים לחקור את העו"ס לסדרי דין ולאחר מכן את המומחית גב' מן,
4 שנשאלה גם בהתייחס לחוות דעתה למסוגלות הורית וגם בהתייחס להמלצה הבהולה
5 להעברת משמורת מיידית.
6
- 7 8. לצערי חקירת העו"ס על ידי ב"כ האם שבה והובילה לטענותיה החוזרות והנשנות של האם
8 אודות היות האב פוגע בקטין ובחוסר הרצון לכאורה של הקטין לשהות עימו. העו"ס חזרה
9 והדגישה כי מזה תקופה ארוכה הקטין מצוי במאבק נאמניות, יש לו קשר סימביוטי עם אמו
10 והוא מקבל מסרים ממנה שאינם מאפשרים לו להראות יחס חיובי כלפי אביו בנוכחותה.
11 העו"ס הדגישה כי אין מדובר במעברים קשים בין האם לאב לצורך ביצוע זמני השהות
12 והדגישה את ממצאי סיכום הטיפול של היחידה לשלום הילד.
13
- 14 בתשובה לשאלות האפו"ט לדין הבהירה העו"ס כי ההמלצה של היחידה לשלום הילד היא
15 מתוך הבנה כי הקטין מוכן נפשית ורגשית למעבר לאב. בתשובה לשאלת בית המשפט לעניין
16 ההמלצה הגורפת והחריגה לקיום מפגשים במרכז קשר למשך שנה, השיבה העו"ס
17 שהביקורים בפיקוח אינם חייבים להיות למשך שנה ושיש לעשות אותם באופן מדורג, לקבוע
18 תקופה של 3 חודשים, לבחון ולהמשיך כאשר לתקופה ראשונית ייטב עם הקטין שהביקורים
19 יהיו בפיקוח.
20
- 21 9. בהמשך הדיון נחקרה המומחית גב' מן ואין בדעתי להתייחס כעת לחוות דעתה ולהמלצתה
22 להעברת משמורת קבועה שכן, כרגע על המדוכה בקשה בהולה להעברת משמורת זמנית.
23 חוות הדעת וסוגיית המשמורת הקבועה תמשיך ותיבחן בהמשך.
24 יחד עם זאת, חקירת המומחית בהתייחס לבקשה הבהולה להעברת המשמורת רלוונטית,
25 שעה שכל הצדדים, לרבות בית המשפט הפנו למומחית שאלות בהתייחס לסיכום הטיפול
26 הבקשה הבהולה להעברה מיידית של המשמורת לאב. ראוי להביא מדבריה הנוקבים של
27 המומחית בעמ' 88 לפרוטוקול:
28 **"אני מבקשת לומר משפט קודם לפני כן. זה אחד המקרים הכי קשים שעסקתי בהם בשנים**
29 **האחרונות. יש כל כך הרבה מורכבות וילד שכבר נפגע לא ברור כמה הפגיעה הפיכה או בלתי**
30 **הפיכה ואני אומרת משהו מאוד מצער, זה ילד שהפוטנציאל שלו היה תקין לחלוטין משהו**

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-11-40953 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני:

1 נפגע בתפקוד שלו בעולם הפנימי שלו בעקבות החשיפה הממושכת לקונפליקט. כל מה
2 שאני מנסה לעשות בהמלצות שלי זה להגיע לפתרון הכי פחות רע. אין פתרון אידאלי. אז
3 אני אומרת זאת. בזמן שאני ערכתי את האבחון שזה היה בפברואר, המצב היה פחות חמור
4 מבחינת המעברים מאשר היום, מבחינת הדיווחים מפברואר ועד היום, בשלושה חודשים
5 האחרונים, חל מצב של התדרדרות יותר ויותר ולכן במצב של היום ככל הנראה דורש קצת
6 חשיבה מחודשת בעניין זה".
7 בתשובתה זו הבהירה המומחית את הפער בין חוות דעתה, שם ציינה בנקודה 7 בעמ' 33, כי
8 לאור הסיכון שהאם תמשיך להעביר לילד מסרים ראוי היה להמליץ על מפגשים במרכז קשר.
9 המלצתה זו סויגה בחוות הדעת מתוך חשיבה שהילד קשור לאימו ורואה את ביתה כקן המוגן
10 שלו, ואולם לאור הדיווח של היחידה לשלום הילד שהונח בפני המומחית בחקירתה, נוכח
11 הרגרסיה של הילד והגרסיה של קשר אם וילד ההמלצה על מפגשים מפוקחים במרכז קשר
12 הינה נכונה. לעניין הקשר של הקטין ואמו הבהירה המומחית כי זה צריך להיות תלוי בהיעדר
13 התייחסות של האם לקטין בכל הקשור לאב שמהותה תהיה מכוונת לצרכי הילד בלבד, שהיא
14 תהיה מווסתת רגשית ולא בסערת רגשות והוא יחוש אשם שהוא עזב אותה, לגישה יש
15 להתנות את הפסקת הביקורים בפיקוח בהדרכת הורים כאשר לגבי טיפול פסיכולוגי אודותיו
16 נשאלה, השיבה: "לאור האישיות שלה אני לא בטוחה שהיא תצליח לעמוד בטיפול ואני לא
17 הייתי מתנה זאת".
18
19

עמדת האב בתמצית

20 10. האב בסיכומיו מבקש כי בית המשפט יתן תוקף של החלטה להמלצות העו"ס מהתסקיר מיום
21 11.05.20. כן עתר להפעיל את סמכות בית המשפט לפי סעיף 68 לחוק הכשרות המשפטית
22 והאפוטרופסות ולהפקיע את סמכויותה של האם כאפוטרופוס טבעי לקטין ולאפשר לו לפעול
23 על פי שיקול דעתו ובחתימתו בלבד בכל פעולה הנוגעת לעניין רפואי/ רישום למוסד חינוכי/
24 כל דבר הנוגע לחינוכו וגידולו של הקטין. האב עתר לביטול המזונות, לחייב את האם בתשלום
25 מזונות זמניים לידיה ולחייבה לקבל טיפול נפשי אצל פסיכולוג או פסיכיאטר מתאים.
26
27 11. לטענת האב תיק זה מאופיין בשבע שנים של סחבת בהן האם גורמת נזק חמור לקטין. האב
28 מדגיש כי מזה למעלה משנה האם מצויה בטיפול/ הדרכה הורית ביחידה לשלום הילד
29 וממשיכה להפר את החלטות בית המשפט, לסכל זמני שהות של הקטין והאב ולהגיש תלונות
30 שווא נגדו בגין אלימות. האב מזכיר כי במהלך שנת הלימודים הקודמת האם נמנעה מלהביא

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

1 את הקטין לגן חינוך מיוחד בו התחנך, כאשר הקטין לא קיבל טיפול מתאים ועלה לכיתה א'
2 עם פערים ובעיות בלתי מטופלות. האם התעלמה מהחלטות וועדת ההשמה והתעקשה
3 שהקטין יילך לחינוך רגיל כאשר הוא לא מקבל סיוע. כך גם התנגדה האם לפניית המורה
4 ומנהלת בית הספר לקבלת שעות שילוב לקטין ובית המשפט קבע כי הקטין יזכה להם ללא
5 צורך בקבלת עמדת האם, כך הזניחה האם את שינוי של הקטין ומנעה מהאב לטפל בהן.
6

עמדת האם בתמצית

7
8 12. האם בסיכומיה הדגישה כי בד בבד עם הגשת סיכומיה היא עותרת למינוי מומחה שיחווה
9 דעתו לעניין הפגיעה המינית ו/או הפיזית של האב בקטין. עד להכרעה בבקשה והגשת חוות
10 דעת המומחה, יש לטענתה לעכב כל החלטה בעניין המשמורת. בנוסף טענה האם בראשית
11 סיכומיה כי שוב, ביום 17.05.20 שב הקטין מבית האב כאשר על גופו סימני חבלה ברגליו.
12 האם צירפה לסיכומים תמונות ותמליל שיחתה עם הקטין שהוקלטה על ידה. שיחה בה
13 הקטין בוכה ואומר לה שאינו רוצה שאביו יקח אותו יותר אליו.
14

15 13. לטענת האם העו"ס נחקרה על סיכום הטיפול מהיחידה לשלום הילד, כאשר היא אינה מבינה
16 את המשמעויות שלו וממחזרת שוב ושוב את טענות המומחים השונים שגייסו את נרטיב
17 האם הלא כשירה. באופן תמוה ומעורר תהיות מתרשמים המומחים מהאב באופן חיובי כאב
18 מיטיב ומתעלמים באופן מובהק מתלונותיו של הקטין על פגיעה מינית ופיזית. לטענת האם
19 תסקיר העו"ס הוא העתק תוכנו של סיכום הטיפול, שהוגש ללא אבחון פסיכו-דיאגנוסטי של
20 האם אלא רק על בסיס התנהגות מצוקתית של הקטין.
21

22 14. לטענת האם לא הוכחה כל בהילות בהעברת המשמורת, לא הוכח שינוי משמעותי כאשר כל
23 הצהרת העו"ס התבססה על היעדר עידוד של הקטין מצד האם ללכת לאביו, הבעיות החלו
24 רק בתקופת הקורונה כאשר לא ניתן היה לקיים את המעברים במרכז קשר. מאחר ונכון
25 להיום חזרה השגרה, ניתן לטענת האם לקיים את המעברים במרכז קשר ואין בהילות
26 להעברת המשמורת בגין הנזק הנטען בעת המעברים. לטענת האם, העו"ס אינה מבססת את
27 טענתה כי הקטין מקבל מסרים שליליים מהאם אודות האב.
28 לטענת האם גם האפוטרופסית לדין נפלה לתוך הנרטיב המטעה והמוטעה והגיעה למסקנה
29 כי בהנחה שהקטין לא נפגע על ידי האב, לאור מסקנות כל גורמי הטיפול והחקירה יש לבצע
30 שינוי בחיי הקטין.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

15. לעניין פיקוח המפגשים בין האם לקטין במרכז קשר הפנתה האם לשאלות בית המשפט וטענה כי ההמלצות מסתמכות על סיסמאות ריקות מתוכן ללא אסמכתא אמיתית. לטענת האם המעבר הקיצוני למשמורת האב לא נבחן לעומק, לא נבחנה מסגרת חינוכית כאשר בית האב הינו במרחק של 70 ק"מ מ--- ולא נבדקה הסוגיה האם הקטין מסוגל לנסוע בכל יום מקיבוץ --- ל---.
16. לטענת האם, הפסיכולוגית המטפלת בקטין ביחידה לשלום הילד, הגב' מורן פלג יניב לא נפגשה עימו לטיפול פרטני ופרונטלי מיום 11.03.20 וזאת בשל משבר הקורונה. בנסיבות אלו לא ברור כיצד ניתן להגדיר את הבקשה בהולה בהעדר נתונים עדכניים. לטענת האם בתקופת הקורונה התקיים הטיפול ב-5 שיחות טלפונית ו-2 שיחות זום. לטענתה, על בסיס אותן שיחות שביחד הן 53 דקות לא ניתן להגדיר את מצבו של הקטין כמצב רגשי קשה.
17. לטענת האם התסקיר אינו תורה מסיני, מחלקות הרווחה קורסות מעומס, פקידי הסעד אינם חוקרים מוסמכים, הם לומדים את עבודתם תוך כדי עבודה ולא פעם מסקנותיהם יהיו נוחות לצד שידע לשכנע יותר טוב ועשה רושם נכון ובזמן. הסתמכות על התסקיר בלבד וחוות דעת מומחית שרב הנסתר מהגלוי בו לעניין מסוגלות הורית שהילד לא נבדק בו כלל וללא מיצוי בדיקה מעמיקה של מומחה בתחום הפגיעה המינית והפיזית, יגזור את גורלו של הקטין ויקרע אותו מאמו ועלול להביא לנתק מוחלט והרעלת הקטין מהאב כנגד האם.
- עמדת האפוטרופא לדין**
18. האפוטרופא לדין בסיכומיה עתרה להורות על מעבר המשמורת הזמנית על הקטין מהאם לאב באופן מידי, תוך קביעת זמני שהות בין האם לקטין, 3 פעמים בשבוע במרכז קשר ב---, תחת פיקוח וזאת למשך תקופה קצובה של חודש ראשון, על מנת לבחון את השפעת המעבר על הקטין ויכולתו לקיים את הקשר עם אמו באמצעות מרכז קשר.
- לעניין המסגרת החינוכית עתרה האפוטרופא לדין, לאפשר לקטין לסיים את שנת הלימודים במסגרת הנוכחית אותה הוא מכיר, על מנת לאפשר למסגרת החינוכית ב---, לקלוט ילד חדש עם צרכים ומורכבות.
19. האפוטרופא לדין עותרת להורות כי השינוי במשמורת יבוצע בליווי צמוד של מח' הרווחה שתערוך תכנית שתכלול את כל מרכיבי המעבר, לרבות סדר שבועי של מפגשים דחופים יותר

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

- 1 עם האם במרכז קשר, כולל מועדי טיפול של הקטין ביחידה לשלום הילד ושעות הדרכה לאב.
2 האפוטרופא לדין ציינה, כי הטיפול ביחידה לשלום הילד יכול להינתן למשך שנתיים בלבד
3 וגם זאת לאחר קבלת אישור חריג לדבריה, המשפחה מסיימת בקרוב טיפול של שנתיים ויש
4 ליתן הוראה של בית המשפט על המשך הטיפול על אף התמשכות הזמן.
5
6 האפוטרופא לדין מדגישה כי ההמלצה להעברת המשמורת של הקטין לאב לא ניתנה על רקע .20
7 התדרדרות במצב בתקופת הקורונה בלבד. המשפחה מטופלת ביחידה במשך שנה ותשעה
8 חודשים ועמדתה ניתנה בסיכום הטיפול מיום 10.5.20, לאחר סיכום כל תקופת הטיפול
9 המשפחתי והבנתו במצטבר. לאורך כל תקופת הטיפול קיימה המטפלת מורן מפגשים
10 דיאדיים עם הקטין עם כל אחד מהוריו, אחת לשבוע, ואחת לחודש הדרכה פרטנית לכל אחד
11 מההורים. מאז המלצות הועדה לתכנון וטיפול, שונה הסטינג הטיפולי והקטין החל להגיע
12 לטיפול פרטני פעמיים בשבוע והדרכת הורים היתה אחת לשבועיים. גם בתקופת משבר
13 הקורונה התקיימו פגישות בזום ובשיחות טלפון ועם ההקלות התקיימו שני מפגשים פרטניים
14 נוספים טרם הגשת הדיווח.
15 האפוטרופא סוקרת את המצב הרגשי המורכב של הקטין עוד בדיווחים קודמים של היחידה
16 לשלום הילד מיום 27.11.19 ומיום 5.1.2020. לטענתה, חקירת המומחית בדיון שהתקיים
17 ביום 13.5.2020 חיזקה את מסקנות המומחית והסבירה, מדוע שונתה עמדתה לעניין פיקוח
18 הקשר עם האם, כאשר האפוטרופא מצטרפת להמלצה.
19
20 **דיון**
21 העיקרון המנחה את בית המשפט בבואו לדון בעניינו של קטין, הוא עקרון טובת הילד, כאשר .21
22 בכל עניין ועניין, יבחן בית המשפט את טובתו של הילד הספציפי שבפניו. טובת הילד תתברר,
23 בין היתר, באמצעות תסקירים הנערכים על ידי עו"ס לסדרי דין, כאשר העו"ס הוא מעין
24 מומחה מטעם בית המשפט, המחויב לשמירת האינטרסים של הקטין.
25 חוות דעת המומחים, מטרתן לאסוף את המידע הדרוש למתן החלטה בדבר טובת הקטין,
26 ולחוות דעה מקצועית המשמשת כלי עבודה בידי השופט. בדרך כלל, יקבל בית המשפט את
27 חוות דעת המומחה ואם יסטה ממנה, ינמק מדוע.
28 הפסיקה מעניקה חשיבות רבה לחוות דעת מומחים "הן בשל יכולתם לבחון את השאלות
29 המתעוררות בכל מקרה בעין מקצועית והן בשל היותם גורם ניטרלי לעומת ההורים היריבים"
30 (ראה רע"א 4575/00 פלונית נ' אלמוני פורסם בנבו).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-11-40953 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

1 עוד נקבע ברע"א 4575/00 הנ"ל כי ככלל יאמץ בית המשפט את המלצת המומחה, "אלא אם
2 כן קיימים טעמים נכבדים ובעלי משקל ממשי, המצדיקים סטיה מאותה המלצה".
3 יחד עם זאת, כפי שנקבע בע"מ 27/06 פלוני נ' פלונית, [פורסם בנבו] :

4 **"...ההכרעה השיפוטית מתחת ידו של השופט היא יוצאת, לא מתחת**
5 **ידו של המומחה המקצועי. כבכל תחום בו מתבקשת קבלת חוות דעת**
6 **מומחה, אין בית המשפט משמש "חותמת גומי" לעמדת המומחה**
7 **המקצועי, אין הוא רואה בה עובדה מוגמרת אלא המלצה אשר ככלל**
8 **יש ליתן לה משקל רב ביותר, אך לא מכריע. האחריות בקבלת**
9 **ההכרעה מוטלת אפוא כולה על כתפי בית המשפט ואין הוא חולק**
10 **בנטל האחריות עם כל מומחה או מומחים מקצועיים, יהיו אלה רבים**
11 **ככל שיהיו. לפיכך, משהונחה בפני בית המשפט חוות דעת מומחה,**
12 **וגם אם תהא זו נחרצת, ברורה וחד משמעית, אין בית המשפט פטור**
13 **מהפעלת שיקול דעת שיפוטי עצמאי בגיבוש הכרעת אכן, בתחום**
14 **רגיש, עדין ומורכב זה**
15 **נדרש בית המשפט לגבש הכרעה עצמאית, תוך שהוא נעזר בחוות דעת**
16 **הגורמים המקצועיים שמונו על ידי בית המשפט, בראיות נוספות**
17 **אשר הובאו בפניו ואשר את המשקל שיש ליתן להן הוא בוחן, באמות**
18 **המידה שהתווה המחוקק, בפסיקת בתי המשפט, ואולי יותר מכל -**
19 **תוך שהוא מדריך עצמו בניסיון החיים, בשכל ישר, ברגישות ובהבנה**
20 **למצבו המורכב של כל אחד מן המעורבים בעניינים אלה. סיכומה של**
21 **נקודה זו, האחריות הכבדה המוטלת על כתפי בית המשפט מחייבת**
22 **אותו לבחון את חוות הדעת לגופה, ואין הוא מסיים מלאכתו בעיון**
23 **בחוות הדעת ובקבלת המלצת המומחים."**

24
25 וראה גם בע"מ 10060/07 :

26
27 **"ואולם, יתכנו מקרים בהם אין מנוס מהכרעה המנוגדת לאמור בחוות**
28 **הדעת, כאשר קיימות ראיות בעלות משקל מהותי המצדיקות זאת."**

29
30

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

1 לעניין משקל חוות דעת מומחה ראה גם : תמ"ש (אילת) 1724/00 ע"י כב' השופטת אשקלוני-
2 שם לא קיבל בית המשפט את המלצות המומחה, כאשר נקבע שם כי :

3
4 **"על אף כי חוות הדעת מהוות חלק חשוב ומשמעותי של מסכת הראיות**
5 **שבפני בית המשפט, ולרוב על בסיסה תגובש תמונת המצב, יתחשב**
6 **בית המשפט בבואו להכריע בסוגיות כאמור, גם בראיות נוספות אשר**
7 **הובאו בפניו, באמות המידה שהותוו בחקיקה ובפסיקה".**

8
9 והחלטת כב' השופט סארי ג'יוסי, ברמ"ש חיפה 40117-12-13 :

10 **"הרי שהנחת המוצא תהא תמיד כי מעורבות העו"ס ותסקירו נעשים**
11 **על בסיס התרשמות מקצועית, על יסוד ידע מקצועי ומיומנות שרכש**
12 **וכי הוא פועל כנציג עצמאי ואובייקטיבי, הן כמתחייב מהיותו**
13 **מומחה מטעם בית המשפט והן משום שהוא ממלא גם את תפקידו**
14 **כעובד ציבור".**

15
16 22. כאן המקום לציין כי מראשית ההליך, שעה שבית המשפט מלווה תיק זה מזה כשבע שנים,
17 התקשתה האם לקבל את המלצות העו"ס לסדרי דין לעניין קיום זמני שהות בין הקטין
18 לאביו וזאת עוד בשנת 2014, כאשר התגוררה ב--- והמלצות ניתנו על ידי עו"ס מהמחלקה
19 לשירותים חברתיים ב---. החלטות בית המשפט על זמני שהות לא קוימו על ידי האם לאורך
20 השנים ובית המשפט נדרש ללוות את המשפחה באופן אינטנסיבי ביחד עם גורמי הרווחה.
21 משנת 2015 החלה האם להתלונן, שהקטין היה שב מבית האב מוזנח עם שלשולים והקאות
22 ואמירות קשות כלפיה. מנגד, הכחיש האב את הטענות ודיווח על אמירות קשות בזמן
23 המעברים, כאשר האם אומרת לקטין שהיה אז בן שנתיים וחצי **"נכון שאתה לא רוצה ללכת**
24 **לאבא?".** האם התקשתה להשלים עם ההמלצות אודות הרחבת זמני שהות והלינה בבית
25 האב, כאשר חוסר האמון והתקשורת הקשה בין ההורים חשפו את הקטין לקונפליקט כמעט
26 מאז לידתו.

27
28 23. בשנת 2016 המליץ בית המשפט על הרחבת זמני שהות ולינת הקטין בבית האב. בסמוך
29 להרחבה, ניתן במהלך פגרת הקיץ ע"י שופט תורן צו מניעה האוסר על האם להעתיק את

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-11-40953 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

- 1 מקום מגורי הקטין מחוץ ל--- ולשנות את המסגרת החינוכית, לאחר שהאב עדכן כי האם
2 הודיעה לו כי עוברת להתגורר ב--- (באותה עת האב התגורר בקיבוץ --- והאם ב---).
3 בית המשפט מינה ביום 8.9.16 אפוטרופוס לדין לקטין וביום 19.9.16 ביטל את צו המניעה
4 שניתן על ידי שופט תורן והתיר לאם להעתיק את מקום מגוריה, כבקשתה המעודכנת, ל---,
5 תוך קביעת זמני שהות מורחבים לאב. האם לא העתיקה את מקום מגוריה ל--- והחליטה
6 לעבור להתגורר ב---. מאז מלווה את המשפחה באופן אינטנסיבי המחלקה לשירותים
7 חברתיים ב---.
8
- 9 24. מידי חג נדרש בית המשפט למתן החלטות בבקשות האב שהתלונן כי האם מסכלת את
10 החלטות בית המשפט ואינה מאפשרת לו לחגוג את החגים עם בנו. כחוט השני בתסקירים
11 השונים עולות טענות האם לפיהן הקטין מסרב ללכת לאביו הוא בחרדה כשהוא צריך ללכת
12 אליו, בוכה ואחוז אימה, כדבריה. לטענתה, האב גורם נזק רב לקטין, אינו נורמטיבי ורק
13 בתקופות שהקטין לא חויב ללכת לאביו, חל אצלו שיפור בתפקוד. נוכח הקושי במעברים של
14 הקטין מהאם לאב, הומלץ שהמעברים יתקיימו במסגרת החינוכית, על אף התנגדותה של
15 האם. העו"ס המליצה להורים להימנע מהסתת הקטין ושלא לחשוף אותו למאבק
16 ולקונפליקט למען התפתחותו הנפשית התקינה וגיבוש דימוי עצמי חיובי.
17 למרבה הצער, רגיעה לא התרחשה וגם במהלך שנת 2017 נדרש שוב ושוב בית המשפט למתן
18 החלטות בעניין זמני השהות והפנה את הצדדים לתיאום הורי.
19
- 20 25. בראשית שנת 2018 הודיעה המתאמת ההורית כי ההורים אינם מצליחים לוותר על שפת
21 המאבק וזה הופסק. בית המשפט נדרש שוב ושוב לדון בבקשות האב לאכוף על האם את זמני
22 השהות ומאידך להידרש לבקשות האם להפסיק את זמני השהות בין הקטין לאב, כאשר האם
23 מגישה את תמלולי שיחות מוקלטות שלה ושל הקטין בהם הוא אומר דברים קשים כלפי
24 האב. כן הציגה בפני בית המשפט תמונות של פגיעות פיסיות לכאורה שפגע האב בקטין,
25 הגישה תלונות למשטרה, ואף עתרה בבקשה לצו הגנה בפני שופטת תורנית, שהתרשמה
26 שהאם מדובבת את הקטין לומר דברים על אביו, תוך הכנסת מלים לפיו ופגיעה בשלומו
27 הרגשי. לאחר שהאם יצרה נתק ממושך בין האב לקטין, הביע בית המשפט בהחלטה מיום
28 29.3.18 דאגה לשלומו של הקטין והבהיר כי בגין כל הפרה של זמני השהות יוטל על האם
29 קנס.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

- 1 ביום 10.5.18 לאחר שמיעת הצדדים וקבלת תסקיר חמור, נוכח ההסלמה בקונפליקט
2 וההשלכות על הקטין, הבהיר בית המשפט כי הוא מתרשם שאין יסוד לטענות האם על תפקוד
3 הורי לקוי של האב ומסוכנות, כאשר כל הדיווחים מלמדים על אב ראוי, מסור, אוהב, מודע
4 לקשיים של הקטין המשקיע מאמצים לסייע לו להתקדם, בצד דיווחים על אם מסורה,
5 מטפחת ומרעיפת חום ואהבה ואולם חסרת מודעות לקשייו של הקטין ומתקשה קבלת
6 אבחנות מקצועיות. באותה עת טיפול רגשי של הקטין במכון שיא אל הופסק ובית המשפט
7 נאלץ להורות על חידוש הקשר עקב הנתק שכפתה האם בין האב לקטין במרכז קשר. בית
8 המשפט הבהיר כי ההחלטה לחדש את הקשר במרכז קשר לא היתה מבוססת על התרשמות
9 ממסוכנות, אלא מאחר ובית המשפט שוכנע כי מרכז הקשר יהיה האמצעי היעיל ביותר לקרב
10 מחדש את הקטין לאביו בצורה משוחררת מאמו. בית המשפט שכנע את האב להסכים
11 להמלצה, וביקש כי התהליך במרכז הקשר יהיה קצר טווח. כן עוכב ביצוע ההחלטות שהטילו
12 סנקציות כספיות על האם, בגין בזיון בית המשפט – אי קיום זמני השהות, על מנת ליתן
13 הזדמנות חדשה לשיקום היחסים.
14
- 15 26. מרכז הקשר נרתם באופן בלתי רגיל לטיפול במשפחה ובהדרגה התבססו המפגשים כאשר שני
16 ההורים שיתפו פעולה עם מרכז הקשר, ואולם אז החלו ויכוחים אודות המסגרת החינוכית
17 בה התחנך הקטין, האם סרבה לקבל את החלטת ועדת ההשמה לפיה הקטין יתחנך בגן לחינוך
18 מיוחד. האם לא השלימה עם החלטת ועדת ההשמה, עם ההחלטה בערר שהגישה ואף הגישה
19 עתירה מנהלית בעניין הרישום לגן. בכל אותה עת, על אף החלטות של בית המשפט המורות
20 לה להביא את הקטין לגן, הקטין לא הגיע באופן סדיר.
21 בינתיים, הדיווחים ממרכז הקשר לימדו על התקדמות וחיוביות, הקטין התקשה להיפרד
22 מאביו, גילה כלפיו חום ואהבה, כאשר המפגשים הורחבו ליציאה לגן משחקים בסמוך למרכז
23 קשר ללא פיקוח. מאידך, דיווחה האם כי הקטין מגיב מאד קשה למפגשים, לא רוצה להגיע,
24 ומספר לה שאבא מכנה אותו: **"חרא, קקה, שיחתוך אותו במסור"**. כן מסרה האם כי הקטין
25 לא רוצה ללכת לגן. העו"ס לא התרשמה כי מדובר בקטין שעבר טראומה, כטענת האם, הוא
26 שב למרכז הקשר רגוע ללא אותות מצוקה וניכר כי שרוי במאבק נאמנויות, ואולם נוכח תלונת
27 האם שבו המפגשים לפיקוח מלא.
28
- 29 27. בד בבד עם התהליך במרכז קשר ונוכח הפסקת הטיפול במכון שיא אל, המליצה העו"ס לסדרי
30 דין להפנות את המשפחה לטיפול ביחידה לשלום הילד. במהלך חודש אוגוסט 2018, החלו

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

- 1 פגישות אינטק עם ההורים שלאחריהם בוטלו מספר פגישות על ידי האם שעיקבו את תהליך
2 האיבחון ומתן ההמלצות.
3
- 4 ב – 25.3.2019 התקיימה ועדת תסקירים לאחר שהוגש כנגד האם כתב אישום בגין אי ביקור .28
5 סדיר בגן. הועדה העלתה דאגה רבה למצבו הרגשי של הקטין ולהתפתחותו, והמליצה על
6 שילובו המידי במסגרת חינוכית, כמו גם התחלת טיפול פסיכולוגי ביחידה לשלום הילד בליווי
7 הדרכה הורית, טיפול פרטני לכל אחד מההורים וחינוך הקשר במרכז הקשר ללא פיקוח.
8 הועדה המליצה כי ככל והמלצותיה לא יתקיימו בתוך חודשיים, תועבר המשמורת לאב, נוכח
9 חוסר מענה מותאם לצרכיו הייחודיים ורווחתו הנפשית של הקטין. בהתאם להמלצות, החל
10 הטיפול הדיאדי ביחידה לשלום הילד באפריל 2019.
11
- 12 בד בבד עם הטיפול הדיאדי, נדרש בית המשפט לתת הוראות לטיפול שיניים דחוף לקטין, .29
13 לאחר שהאב הניח מסמכים אודות הזנחת שיני הקטין. למרבה הצער, ההורים לא הצליחו
14 להגיע להבנות עם הגורם הטיפולי ובית המשפט נאלץ למנות רופא מטעמו לביצוע הטיפול.
15 כאן המקום לציין כי מהדיווח האחרון של היחידה לשלום הילד עולה כי עד היום הקטין לא
16 טופל בשיניו, ולא ברור לבית המשפט מדוע החלטתו טרם בוצעה, כאשר יש בדבר משום סיכון
17 בריאותו של הקטין.
18
- 19 ביולי 2019 הונח בפני בית המשפט תסקיר משלים ממנו עלה כי ההורים משתפים פעולה .30
20 בטיפול ביחיד לשלום הילד, כאשר לא נצפים קשיים או בעיות. עם זאת, נשללה על ידי היחידה
21 תלונת האם שחלה נסיגה במצבו של הקטין אשר פוגש באביו ללא פיקוח מרכז קשר. האם
22 חזרה וטענה כי אין מקום למפגשים של הקטין והאב ללא פיקוח, היא רואה חרדה, נסיגה
23 והתנגדות של הקטין להגיע למפגשים, כאשר לטענתה, האב אינו בוחל באלימות פיסית
24 ומילולית כלפי הקטין. על אף טענות אלו של האם הומלץ על הוצאת המפגשים ממרכז הקשר,
25 לאחר שנצפתה התקרבות ושיפור בקשר בין האב לקטין כאשר האב קשוב ורגיש לבן השמח
26 לראותו.
27 ביום 4.7.19 התקיים דיון ארוך במעמד הצדדים, העו"ס והאפוטרופא לדין. בית המשפט דחה
28 את טענות האם לאלימות פיסית ומילולית שמפעיל לכאורה האב נגד הקטין ואת עתירתה
29 לקיום מפגשים במרכז קשר בפיקוח מלא והורה על הוצאת המפגשים באופן חופשי על מנת
30 לבסס את הקשר ולהפנים דמות אב בטוחה אצל הקטין שאינה זקוקה לפיקוח.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-11-40953 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני:

1 בשים לב למורכבות הסכסוך בין ההורים ולהתמשכות הקונפליקט ההורי וטענות הדדיות
2 לחוסר מסוגלות הורית, מינה בית המשפט באותה החלטה מומחית לביצוע אבחון מסוגלות
3 הורית לשני ההורים. האם לא השלימה עם החלטת בית המשפט, ביקשה לעכב את הביצוע
4 ונדחתה, הגישה בקשת רשות ערעור ונדחתה. ראה החלטת כב' השופטת שטמר מיום
5 15.10.19: "בחנתי את המסמכים שהוצגו לפניי, כולל את ההחלטות של בית משפט קמא
6 בתסקירים בענייננו. אציין כי התיק המתנהל בבית משפט קמא הוא עב כרס, כולל מס' רב
7 של תסקירים, ישיבות והחלטות מפורטות של בית משפט קמא. השתכנעתי כי בית משפט
8 קמא המלווה את הצדדים מזה כשש שנים, מכיר היטב את התיק ואת הנפשות הפועלות
9 ועשה הכל על מנת להגיע לתוצאה הנכונה לטובת הקטין וזאת בהליכה בצעדים
10 זהירים...בית המשפט קמא לא היסס לקבוע, כפי שקבע העו"ס ומומחים נוספים, שאין כל
11 ראייה פרט לאמירותיה של האם, שהאב איננו פוגע בקטין, שהוא אב אוהב ומכיל וכי הקטין
12 התנהל כפי שהתנהל,כיוון שתודרך לעשות כך על ידי האם והוא סבור שעליו לרצות
13 אותה...כאן המקום לציין שלא מצאתי ממש בטענותיה של המבקשת לפיה העו"ס גב' סין
14 הרשקו, היתה מוטה בקביעותיה. בחנתי את התסקירים ואין כל ראייה תומכת בטענותיה
15 של המבקשת, לפיהן האב פוגע בקטין והקטין מתנגד נמרצות לשהות במחיצתו. זו היתה
16 מסקנתה של העו"ס שהסתמכה על החומר והפרטים שאספה לגבי הקטין וגם על חוות דעת
17 נוספות של אנשי מקצוע".

18
19 31. לאחר מתן החלטה זו ביום 4.11.19 התייצבה האם בבית המשפט בבקשה לצו הגנה, טענה
20 שהקטין מקיא בכל עת שהוא שב מלינה בבית אביו וכשלקחה אותו לרופאת הילדים, מסר
21 הקטין לרופאה כי הוא לא רוצה לישון אצל אבא מאחר ואבא מכניס לו אצבעות לטוסיק.
22 הבקשה נקבעה לדיון במעמד הצדדים, לרבות העו"ס לסדרי דין, ליום 10.11.2020. העו"ס
23 מסרה דיווח דחוף שנכתב על בסיס הכרותה את המשפחה, חקירות הילדים שנערכו ודוח
24 היחידה לשלום הילד. מדוח היחידה לשלום הילד נמסר כדלקמן:
25 "הקונפליקט בין ההורים מהווה קושי בלתי נסבל עבור י' והוא מעמיס על עולמו הרגשי
26 וככל הנראה פוגע בהתפתחותו...".
27 עוד דיווחה העוס כי מהמכון להתפתחות הילד עולה כי הקטין: "נמצא במרכז של סכסוך
28 משפטי ממושך בין הוריו מאז לידתו, אליו הוא חשוף באופן לא מוגן ולא מדווח... ומתמודד
29 עם מציאות חיצונית זו, אשר מעוררת בו חרדה על ידי שימוש באמצעים הגנתיים של פיצול

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-11-40953 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

- 1 והתנתקות...הגנות אלה שומרות עליו מפני התמודדות עם תכנים...אך גם מעכבות את
2 התפתחותו ומסכנות את בריאותו הנפשית."
3 העו"ס מסרה "כי אין אינדיקציה בקטין מלבד הפגיעה בעצם הסכסוך בין ההורים."
4 בדיון במעמד הצדדים נשמעה העו"ס ונחקרו הצדדים. כן הונח בפני בית המשפט דיווח של
5 עו"ס לחוק הנוער ועמדת האפטרופא לדין. מדיווח עו"ס לחוק הנוער מור רזניק עלה כי
6 הקטין מוכר לה מזה כשנתיים וחצי כסובל ממערכת היחסים והתקשורת הבעייתית בין
7 ההורים "מחקירות הילדים שנערכו, מהדוח של המסגרת הטיפולית, מהתרשמות מרכז
8 הקשר, ומדוח המסגרת החינוכית לא עולה שום אינדיקציה לפגיעה מינית או אחרת
9 בקטין...".
10 האפטרופא לדן שוחחה עם העו"ס לסדרי דין, עו"ס מרכז קשר, עו"ס חוק נוער, עו"ס חוק
11 נוער עירונית, חוקרת הילדים והמחנכת של הקטין, הודיעה לבית המשפט כי אין מקום לצו
12 הגנה.
13 בהחלטה מנומקת מיום 11.11.2019 נדחתה הבקשה לצו הגנה, כאשר המומחית למסוגלות
14 הורית, התבקשה במסגרת חוות דעתה להתייחס לטענות שני ההורים להתנהגות חריגה של
15 מי מהם מול הקטין. כאן המקום לציין שהפניית הצדדים לבדיקת מסוגלות הורית, נעשתה
16 ביום 4.7.19 ואולם האם לא שיתפה פעולה עם המומחית עד לחודש ינואר 2020.
17
18 בתסקיר עו"ס לסדרי דין מיום 22.12.2019 עודכן את בית המשפט בדו"ח המטפלת מהיחידה .32
19 לשלום הילד: התקיים שיח לאחר התלונה של האם (המטפלת שוחחה עם רופאת המשפחה)
20 והביעה דאגה גדולה לניתוק לא מותאם בין התכנים המועלים על ידי הקטין בטיפול לבין
21 האפקט שהביע. "לאור האמור לעיל, מתעוררת דאגה משמעותית למצבו הרגשי של י'. הוא
22 מצוי במצב רגשי בלתי נסבל, ממולכד באופן לא ברור בין הוריו, חש מסונדל מביטוי עצמי
23 חופשי, רגשי אותנטי וספונטני מול שני הוריו. זאת על אף שבפגישות הדיאדיות ניתן מקום
24 לעידוד ביטוי זה אצל י' בנוכחות שני הוריו. נראה כי כיום י' נמצא במצוקה משמעותית,
25 נראה נסוג לתוך עולמו במצבי מצוקה, מתנתק לפרקים ומחפש אחר הבנה וקשר למתרחש
26 בעולמו. מתקבל הרושם לא רק שאין התקדמות במצבו הרגשי, כפי שהיה צפוי, אלא אף
27 חלה נסיגה וקיים חשש להידרדרות בבוחן המציאות שלו".
28
29 ביום 22.1.2020 הוגש תסקיר משלים עם המלצות להמשך דרכי טיפול לאחר שהתכנסה ועדת .33
30 תכנון וטיפול (הועדה התכנסה בשני סבבים עקב מורכבות וקשיים ותקשורת בין ההורים).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

1 העו"ס קיבלה דוח חינוכי ממנו עלה כי הקטין ילד טוב ושקט, מגיע מטופח עם כל הציוד,
2 אולם מרבה לקום במהלך השיעור, להסתובב בכיתה. הישגיו בינוניים - נמוכים, המוטיבציה
3 שלו ללמידה פאסיבית, הוא מתקשה לעמוד בקצב הכיתה, מתקשה להבין הוראות, זקוק
4 להסברים חוזרים, לא שומר על גבולות הגוף של חבריו ואינו מבטא את מצוקותיו. מנהלת
5 בית הספר מסרה שקיימים משאבים לסייע לילדים עם קשיים במסגרת חינוך רגיל כמו שעות
6 שילוב והכלה שהוצעו להורים, על מנת לסייע לקטין בלימודים ולמנוע את העמקת הפערים.
7 האב הסכים, האם סירבה.
8 הפסיכולוגית מהיחידה לשלום הילד שיתפה בוועדה כי האב משתף פעולה בטיפול באופן מלא
9 וכנה, מבטא רצון להרחיב את הטיפול של הקטין בצד תסכול וחוסר אונים מהמצב הנוכחי.
10 לדברי הפסיכולוגית, הקטין מחובר מאד לאביו ומבטא כמיהה ליותר קשר עמו. הקטין משתף
11 פעולה בטיפול עם האב, טוב לו בטיפול, וכך גם עם אמו, שם ניתן להיווכח בקשר אוהב ובטוח.
12 בהדרכות הקשר של האם והמטפלת היה שברירי. בכל פעם שהופיעה תנועה שסימלה אחרות,
13 מציאות או נפרדות מעולמה שלה, הופיע הדיפה. הפסיכולוגית דיווחה כי עם התקדמות
14 וחיזוק זמני השוות בין האב לקטין חלה התקדמות מה במצבו הנפשי של הקטין: הוא יצר
15 קשר עם המטפלת והצליח לבטא את הצורך שלו הן באם והן באב, החל להכיר בקשייו
16 ולהתמודד עם תסכול וקשיים רגשיים, הניתוקים פחתו והוא הביע הנאה ממשחק משותף עם
17 שני ההורים. לאחר התקדמות זו, טענה האם שוב שהאב תוקף את הקטין, לאחר טענה זו
18 הקטין לא הגיע לשתי פגישות רצופות והעיסוק המחודש בשאלת הפגיעה של האב בו לוותה
19 בהתדרדרות במצבו הרגשי:
20 **"צוות המטפלים משלום הילד, מתרשם שהדיאדה עם האב איננה מהווה אינדיקציה**
21 **לפגיעה בי' וכי י' נמצא במצוקה משמעותית מאד, מצוי בסכנה להתפתחות זהות עצמית, עד**
22 **כדי הפרעות בחשיבה ואף חשש למשבר פסיכוטי עם המשך התפתחותו. ההתרשמות שבוחן**
23 **המציאות של י' מאד פוגע ומשפיע מאד על תפקודו והתקדמותו. לאור הקשיים, ממליצים**
24 **להגביר את תדירות המפגשים הטיפוליים ביחידה לשלום בילד, כך שי' יגיע לטיפול פרטני**
25 **פעמיים בשבוע וכל אחד מההורים יגיע להדרכת הורים אחת לשבועיים. מוצע לעקוב אחר**
26 **התקדמות הטיפול בפורמט זה. בעוד חודשיים תיבחן התקדמות הטיפול שוב".**
27 העו"ס מסרה כי בוועדה לתכנון טיפול עלתה שאלה האם המטפלים מהיחידה לשלום הילד
28 סבורים שנוכחות רבה יותר של האב בחיי הקטין – הרחבת זמני שהות ולינה במהלך השבוע
29 יסייעו לשיפור מצבו של הקטין, נמסר כי אין מניעה ובעוד כחודשיים ינתן מענה ברור יותר,
30 כאשר הקשר בין הקטין לאביו מטיב עמו ותורם להתפתחותו. שאלה נוספת שעלתה בוועדה,

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 13-11-40953 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

- 1 מה יתרום יותר לשיפור מצבו הרגשי הקשה של הקטין : העברה למרכז חירום לשם איבחון
2 והסתכלות או העברת משמורת לאב? משתתפי הוועדה סברו כי בשלב זה יש מקום לאפשר
3 את הגברת המפגשים הטיפוליים והדרכת ההורים ובתוך חודשיים לשקול מה החלופה
4 המטיבה ביותר לקטין. הוועדה המליצה על המשך טיפול ביחידה לשלום הילד לעוד חצי שנה
5 והגברת תדירות המפגשים הטיפוליים.
6 האב חתם על הסכמה והאם סירבה והתנגדה להרחבת הלינה אצל האב. עוד צוין בתסקיר כי
7 במהלך הוועדה האם הביעה חוסר אמון וביקורת כלפי כל המטפלים המעורבים בטיפול,
8 הטילה ספקות בדיווחי מנהלת בית הספר ומורת השילוב והעבירה ביקורת נוקבת על עבודתה
9 של הפסיכולוגית מורן מהיחידה לשלום הילד.
10 התסקיר סקר את תלונות ההורים. האם התלוננה כי הקטין מספר לה שאביו צועק עליו
11 ומרביץ לו, מתלונן על כאבי בטן, שהוא לא אוכל אצל אביו, שאביו מקלח אותו במים קרים
12 ושהוא בוכה וקר לו. מנגד הלין האב כי לקטין 15 חורים בשיניו, כאשר האם דוחה שוב ושוב
13 את הטיפול וסירבה לאפשר בדיקת שיניים על ידי רופא שיניים בבית הספר. העו"ס דיווחה
14 על ביקורי בית שבוצעו בשני בתי ההורים, כאשר ההתרשמות היתה מאוירה נינוחה בשני
15 הבתים ומקשר טוב וחיובי של הקטין עם כל אחד מהוריו.
16 העו"ס המליצה על המשך הטיפול ביחידה לשלום הילד, מתן שעות שילוב, כאשר המלצות
17 לעניין הרחבת זמני שהות/העברת משמורת/הוצאה למרכז חירום ידונו בתוך חודשיים לאחר
18 קבלת סיכום ראשוני מהיחידה לשלום הילד על השפעת הגברת הטיפול, על מצבו הרגשי של
19 הקטין ודוח חינוכי מבית הספר.
20
21 34. לאחר דיווח זה התפרץ בעולם נגיף הקורונה. בית המשפט נדרש למתן החלטות רבות לעניין
22 קיום זמני שהות בין האב לקטין. האם לא מסרה את הקטין מספר פעמים והוטלו עליה
23 קנסות. על אף ההגבלות עשתה העו"ס לסדרי דין מאמצים גדולים ללוות את המעברים מהאם
24 לאב, באופן אישי או באמצעות עו"ס מרכז קשר בפתח מרכז הקשר (המרכז היה סגור בהתאם
25 להנחיות משרד הבריאות והרווחה). האם נמנעה מלהביא את הקטין בניגוד גמור להחלטות
26 בית המשפט, כך גם טענה כי הקטין אינו מעוניין להשתתף בשיחה טלפונית טיפולית עם
27 הפסיכולוגית מהיחידה לשלום הילד, ולא אפשרה קיום סדיר של מפגשים אלו.
28 (בתקופת משבר הקורונה הוגשו לבית המשפט לא פחות מ- 9 תסקירים עד לתסקיר האחרון
29 מיום 11.5.20, נשוא החלטתי זו).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

35. כאמור, סיכום הטיפול מהיחידה לשלום הילד מיום 10.5.20 הוא בבסיס התסקיר האחרון ומימצאיו צוטטו בהרחבה בראשית החלטתי. לא בכדי סקרתי השתלשלות ההליכים בשנות ההליך המשפטי, וזאת על מנת להבין את ההתדרדרות החמורה במצבו הרגשי של הקטין. ויודגש אין מדובר באדם אחד שמתריע על מצבו הקשה של הקטין, אלא בשורת מומחים ודמויות בחייו, הכל מתרשמים מקיר לקיר כי לא רק שהאב אינו פוגע בבנו ומטיב עימו, האם אינה מקבלת מציאות זו. אף בשעה זו, בד בבד עם הגשת סיכומיה בבקשה הבהולה להעברת משמורת עותרת האם בהליך נוסף, למינוי מומחה לבירור סוגיית הפגיעה המינית והפיסית של הקטין בידי אביו. טקטיקה זו מאפיינת את התנהלות האם לאורך כל ההליך ולא בכדי המליצה היחידה לשלום הילד בהמלצה מספר 2 על **"הפסקת שיתוף הפעולה עם תביעותיה הנשנות וחוזרות של האם על מנת לסיים את מסכת ההתעללות שי' עובר"**. לסיום שוב מצאתי להביא מדבריה הקשים של המומחית, גב' מן בחקירתה :
"זה אחד המקרים הכי קשים שעסקתי בהם בשנים האחרונות. יש כל כך הרבה מורכבות וילד שכבר נפגע. לא ברור כמה הפגיעה הפיכה או בלתי הפיכה ואני אומרת משהו מאד מצער, זה ילד שהפוטנציאל שלו היה תקין לחלוטין, מה משהו נפגע בתפקוד שלו, בעולם הפנימי שלו בעקבות החשיפה הממושכת לקונפליקט. כל מה שאני מנסה לעשות בהמלצות שלי זה להגיע לפתרון הכי פחות רע. אין פתרון אידיאלי.
36. דברים אלה של המומחית אומרים את הכל. בנקודת הזמן הנוכחית, מצבו הרגשי של הקטין דורש שינוי במשמורת עליו ואין מדובר רק באי קיום המפגשים בתקופת הקורונה כפי שניסתה האם לטעון בסיכומיה ובחקירתה את העו"ס. אי קיום המפגשים בהתאם להחלטות בית המשפט מאפיינת את התנהלות האם מראשית ההליך ואולם, ההסלמה וההרגסיה המתוארת בתסקיר מיום 11.5.20 בתקופת הקורונה, אינם הבסיס לבקשה הבהולה להעברת המשמורת. צר לבית המשפט כי האם אינה מכירה במציאות הקשה – בסיכון הרגשי בו מצוי הקטין. עתירת האם להותיר את המשמורת אצלה ולחייבה לעבור טיפולים ורק אם לא תשתף פעולה המשמורת תעבור לאב, אינה יכולה להתקבל בנקודת הזמן הנוכחית. המשפחה מצויה בטיפול ביחידה לשלום הילד מזה זמן רב. מדובר בטיפול אינטנסיבי ומקצועי מהמעלה הראשונה שגם לגביו מטילה האם ספקות. בית המשפט לא יתן עוד יד לניסיונות והזדמנויות על גבו הרך של הקטין המשלם מחיר בלתי נסבל בגין הקונפליקט המתמשך בין הוריו.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני :

- 1 מהדיווחים שהונחו בפניי נמצא בבירור, שהאב עבר תהליך משמעותי ועמוק, הוא התנתק
2 מהמאבק הזוגי ומתמקד בעצמו, באבהותו ובקשר שלו עם הקטין. מאידך, הקטין שבוי
3 בשיפוט המציאות הלקוי של אמו באופן שמעכב את התפתחותו ומאיים על בריאותו הנפשית.
4 סיכום הטיפול מהיחידה לשלום הילד קיצוני בחומרה שהוא מתאר ומנגד קיצונית האם באי
5 קבלתה את הממצאים. האם טוענת כי אין לקבל את המלצת העו"ס לסדרי דין שאינה חוקרת
6 מוסמכת ובמחי קולמוס יכולה להוציא ילד מחזקת אמו. הטיעונים בסיכומיה לפיהם
7 מחלוקת הרווחה קורסות מעומס והעומס מחייב לקצר בזמן הטיפול והעמקה בטיפול,
8 מנותקים מהמציאות שבפניי ומלמדים על בוחן המציאות הלקוי של האם. המשפחה מטופלת
9 ביחידה לשלום הילד מזה תקופה ארוכה, על הדיווח שהונח בפניי חתומים שלושה
10 פסיכולוגים קליניים, ביניהם ד"ר אפי ליבנה קרפ מנהלת היחידה לשלום הילד ולא עו"ס
11 עמוסה לסדרי דין שפגשה את המשפחה פעם אחת. עוד אני רואה לנכון להדגיש כי העו"ס
12 לסדרי דין בענייננו, מלווה את המשפחה מזה כארבע שנים, ליווי אינטנסיבי ומעמיק ואין כל
13 מקום להטיל ספק במקצועיותה וברצינות עבודתה בתיק זה לאורכו ולרוחבו מתוך דאגה
14 אמיתי לשלומה של הקטין ולא מתוך העדפת הורה אחד על פני אחר.
15
- 16 בצד השינוי במשמורת שוכנעתי כי יש צורך בפיקוח המפגשים עם האם. עם זאת, המלצת .37
17 היחידה לשלום הילד לקיים את המפגשים בין האם לקטין בפיקוח במרכז קשר למשך כשנה
18 אינה מקובלת עלי כהנחת יסוד. ברי כי התנהלותה של האם בחודשים האחרונים מחייבת
19 ביקורים בפיקוח ואולם לא יהיה זה נכון לקבוע מראש כי המפגשים בפורמט זה יהיו למשך
20 שנה. בד בבד עם קיום המפגשים במרכז קשר על האם לקבל טיפול פרטני ולהמשיך בטיפול
21 בהדרה הורית ביחידה לשלום הילד. בהתאם להמלצות הגורמים המטפלים כולם, ככל והאם
22 אם תבשיל למפגשים ללא פיקוח, ניתן יהיה להורות על שינוי פורמט הקשר גם קודם לתקופה
23 זו. אין לי ספק כי הקטין קשור מאד לאמו, אוהב אותה והיא דמות משמעותית ביותר עבורו.
24 לפיכך, על העו"ס לסדרי דין לבנות תכנית שונה מהמקובל במרכז הקשר ולאפשר לקטין
25 ולאמו יותר משעה אחת בשבוע וזאת להבטיח את שלומו הרגשי של הקטין אשר אין לי ספק
26 שלאור המלצות הגורמים המטפלים בשל ומוכן להעברת המשמורת לאב, ואולם אינו בשל
27 לניתוק מוחלט מאמו ויש לבנות תכנית יצירתית שתאפשר קיום קשר בפיקוח.
28

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני:

- 1 38. אין מנוס משינוי מציאות חייו של הקטין י' על מנת לאפשר לו הזדמנות אחרת והתחלה
2 חדשה. שוכנעתי כי הקטין זקוק לשינוי אקוטי על מנת לספק לו מסגרת הורית בטוחה יותר,
3 המותאמת לצרכיו, אשר על כן, אני מורה כדלקמן:
4
5 א. אני מורה כי המשמורת הזמנית של הקטין י' ר' תעבור לידי אביו.
6 ב. העברת המשמורת תבוצע ביום 1.6.2020, יום בו על האם להביא את הקטין לטיפול
7 ביחידה לשלום הילד והאב אמור לאסוף אותו מהטיפול בשעה 12:45. טרם מתן
8 ההחלטה המליצה העו"ס כי באותו יום האב ישיב את הקטין למרכז קשר בשעה
9 17:45 ולמען הסר ספק אני מורה כי הקטין ישאר אצל אביו ביום זה ולא יושב לבית
10 האם. מעבר המשמורת יבוצע ביחידה לשלום הילד.
11 ג. מפגשים בין האם לקטין יתקיימו אך ורק בפיקוח מרכז קשר או ביחידה לשלום הילד
12 לפי תכנית שתבנה בדחיפות על ידי העו"ס לסדרי דין. התכנית תכלול לפחות שני
13 מפגשים שבועיים במרכז הקשר מלבד המפגש הטיפולי ביחידה לשלום הילד.
14 ד. עד תום שנת הלימודים ימשיך הקטין להתחנך במסגרת הנוכחית ב---. במקביל,
15 יודיע האב לגורמים המתאימים בקיבוץ --- אודות המעבר הצפוי של הקטין לקיבוץ
16 ושילובו במסגרת מתאימה לצרכיו האישיים חברתיים והלימודיים.
17 ה. נוכח הערת האפטרופא לדין בדבר הגבלת משך הטיפול ביחידה לשלום הילד, ובשים
18 לב לתהליך המשמעותי שעברה המשפחה ביחידה ולקשר הטוב והאמון של הקטין
19 בגורמים הטיפוליים, אני מורה על המשך הטיפול ביחידה לרבות שעות הדרכה לשני
20 ההורים.
21 ו. אני מחייבת את האם לפנות לטיפול פסיכולוגי פרטני, כאשר עליה להציג בפני המטפל
22 את כל הדיווחים מהיחידה לשלום הילד וחוות דעת המומחית למסוגלות הורית
23 כחומר רקע לטיפול. האם תודיע לבית המשפט תוך 10 ימים זהות הגורם הטיפולי.
24 ז. אני מסמיכה את האב לפנות לטיפול רפואי בשיני הקטין. האב יעדכן את בית המשפט
25 בזהות הגורם הרפואי והתכנית הטיפולית וזו תאושר אף ללא צורך בחתימת האם,
26 נוכח ההזנחה המתמשכת.
27 ח. אני מורה כי הקטין יהיה במעקב רפואי התפתחותי במרפאת קופת חולים באזור
28 מגורי האב על מנת לדייק את הכלים שניתן לספק לו לאור צרכיו הייחודיים, כמו גם
29 לבחון האם יש מקום להפנותו למעקב פסיכיאטרי, נוכח הממצאים המדאיגים

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 40953-11-13 ר' ואח' נ' צ'

תיק חיצוני:

1 אודות בוחן המציאות שלו, מידת החרדה שלו וסוגיית תחום התקשורת הבין אישית
2 שלו.
3 ט. העו"ס לסדרי דין תגיש עד ליום 31.5.2020 תכנית מפורטת לעניין המפגשים של האם
4 והקטין במרכז קשר ותתאים את התסקיר המשלים שהוגש לבית המשפט ביום
5 21.5.20 לעניין חלוקת זמני השהות החל מחודש יוני 2020 ואילך, והבאת הקטין
6 לטיפולים בשלום הילד, בשים לב לשינוי במשמורת. תשומת לב הצדדים כי תסקיר
7 זה לא אומץ בהחלטה שיפוטית נוכח ההחלטה להעברת המשמורת הזמנית.
8

9 **המזכירות תמציא החלטתי לכל הצדדים ולרווחה בדחיפות.**

10
11 **בהעדר הודעה אחרת מהצדדים עד ליום 1.6.20 תותר ההחלטה לפרסום, לאחר השמטת**
12 **פרטים מזהים.**

13
14 ניתנה היום, א' סיוון תש"פ, 24 מאי 2020, בהעדר הצדדים.
15

16 שלי אייזנברג, שופטת, סגנית הנשיא
17